

BAROMETR ČESKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ 2013

MAKROEKONOMICKÝ POHLED

NA FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ

Ing. **Jan Vejmělek**, Ph.D., CFA

Hlavní ekonom

Ekonomický a strategický výzkum

Tel.: +420 222 008 568

jan_vejmelek@kb.cz

FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ

Bude stát celý systém stále více dotovat?

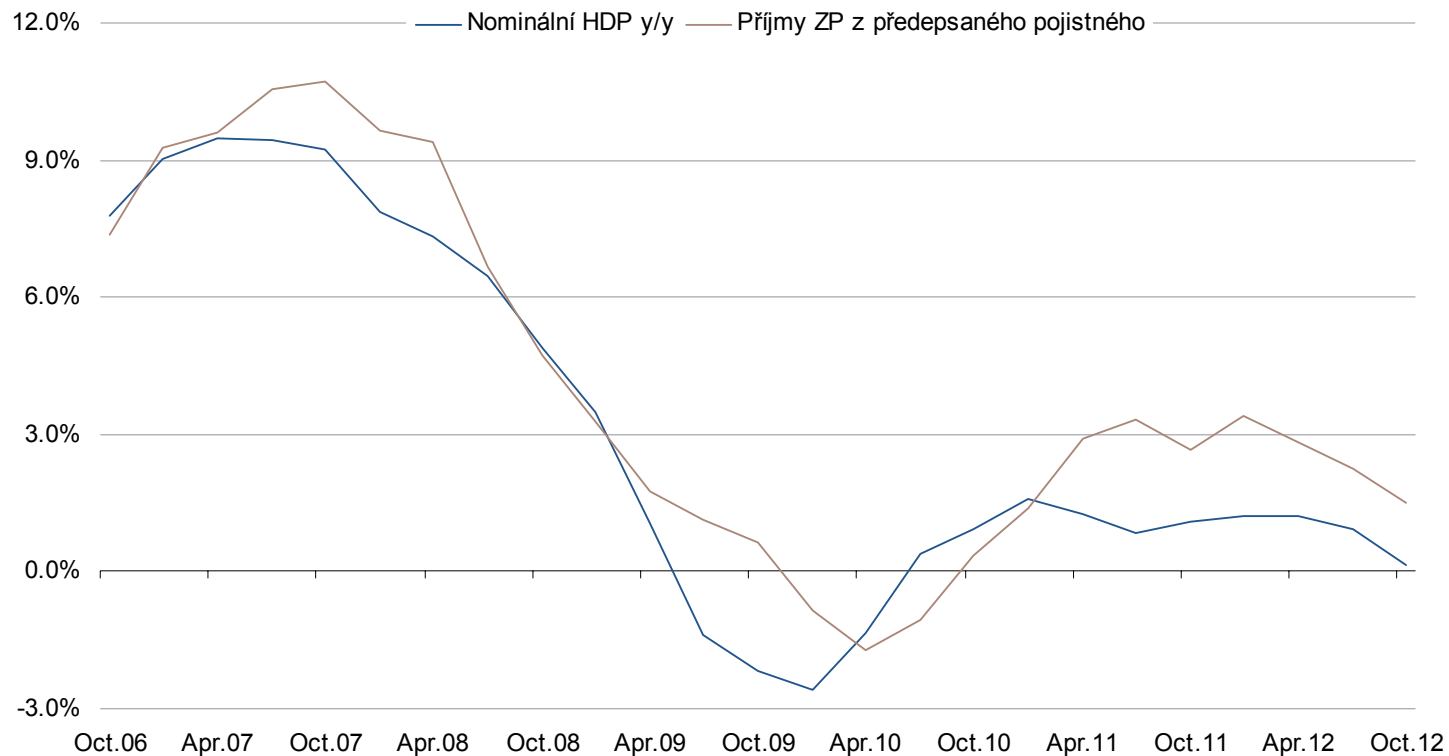
MAKROEKONOMICKÝ RÁMEC

VÝZVA PRO SYSTÉM FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ

FINANCE VE ZDRAVOTNICTVÍ NEVYBOČUJÍ Z MAKROEKONOMICKÉHO RÁMCE

- Vztah mezi vývojem nominálního HDP a příjmy zdravotních pojišťoven z pojistného je spolu úzce svázán
- Pokrizový makroekonomický obrázek není pro systémy financované z veřejných peněz příznivý

Meziroční dynamika nominálního HDP a příjmů ZP z předepsaného pojistného

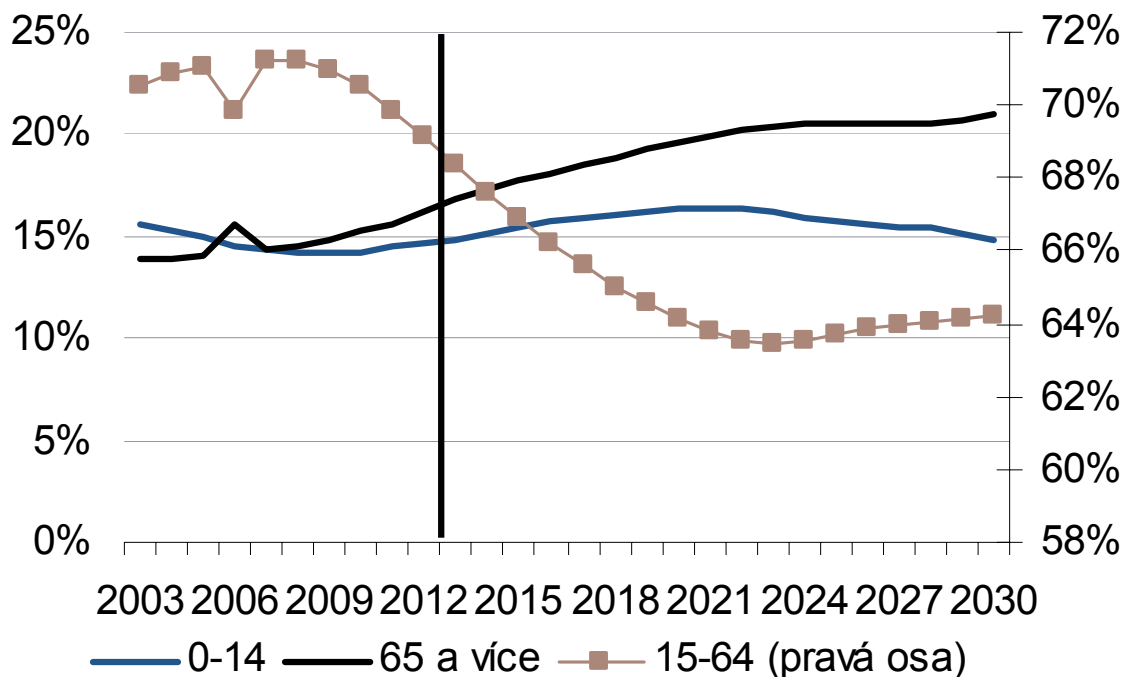

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ - NEGATIVNÍ DEMOGRAFICKÉ TRENDY

- Kromě penzijního systému ohrožují negativní demografické trendy i systém zdravotnictví
- Klesá podíl lidí v produktivním věku a roste podíl lidí ve věku 65 a více let
- Tyto negativní trendy by měly pokračovat až do období 2020-2025
- I systém financování zdravotnictví bude muset reagovat → **CÍL: Dostat více peněz do systému!**

Očekávaný demografický vývoj

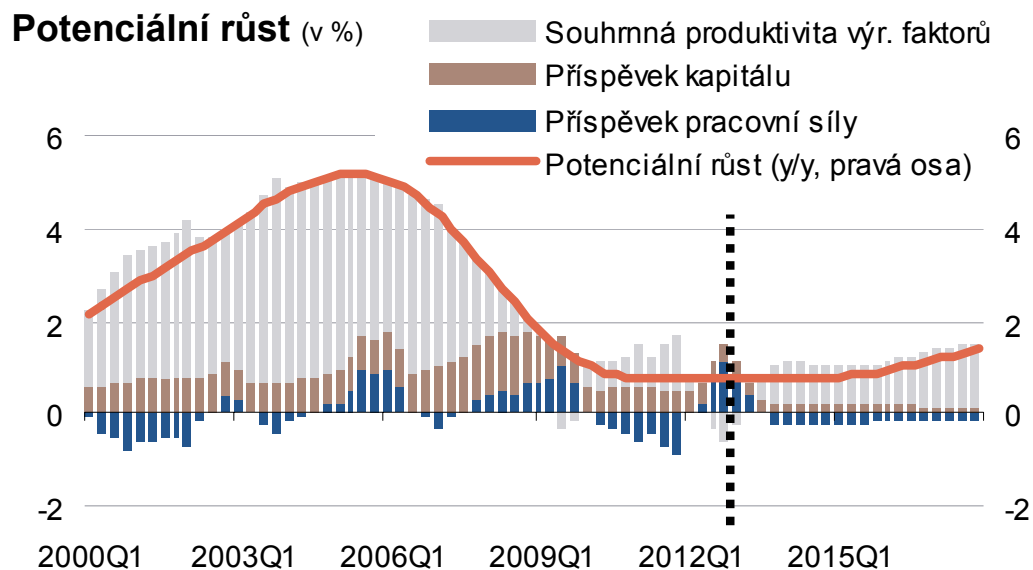
Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ – POTENCIÁLNÍ RŮST

■ Hospodářský růst v této dekádě bude pomalejší

- Globální náprava makroekonomických nerovnováh
- Ztráta konkurenceschopnosti české ekonomiky
- Omezení na straně zdrojů – investice, pracovní síla, technologie (výzkum a vývoj atd.)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Předpokládaný potenciální HDP (reálně, y/y, %)	0,8	0,8	0,8	0,8	1,0	1,3
Skutečný HDP (reálně, y/y, %)	-1,2	-0,3	1,7	2,1	2,3	2,3

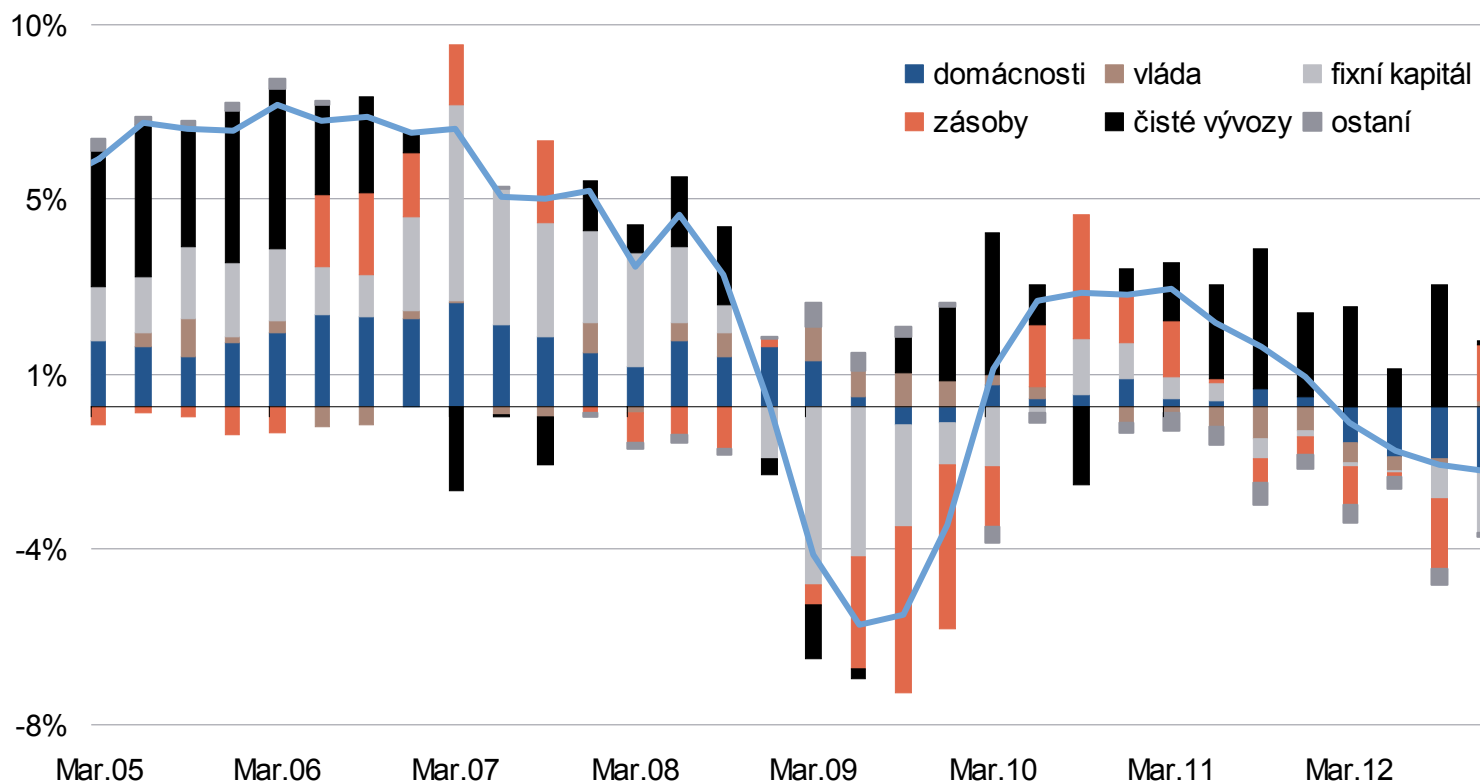

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

ČESKÉ HOSPODÁŘSTVÍ SE NACHÁZÍ V NEJDELŠÍ RECESI V HISTORII

- Česká ekonomika je v recesi od Q1 2012 kvůli klesající domácí poptávce
- Druhá recese v pokrízové době má významné implikace

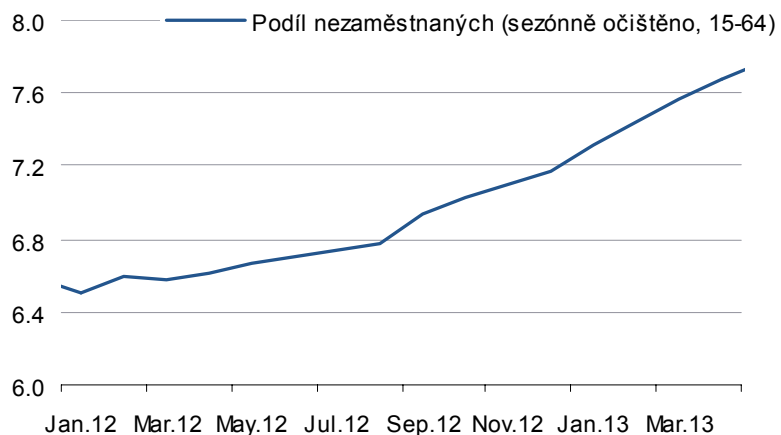
Vývoj reálného HDP v ČR

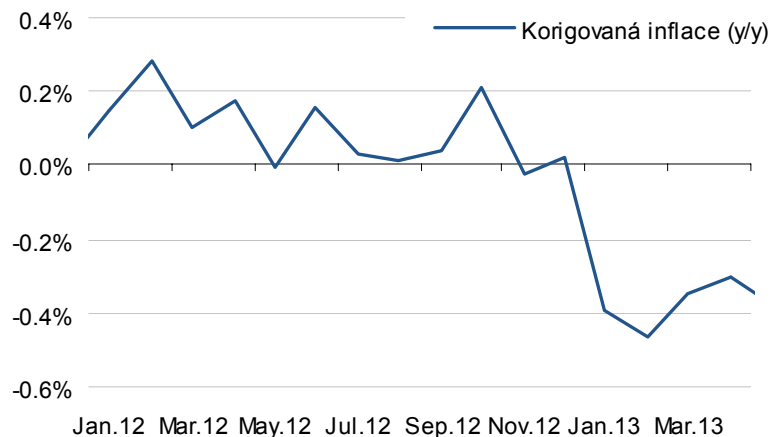
Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

MAKROEKONOMICKÉ DOPADY RECESE

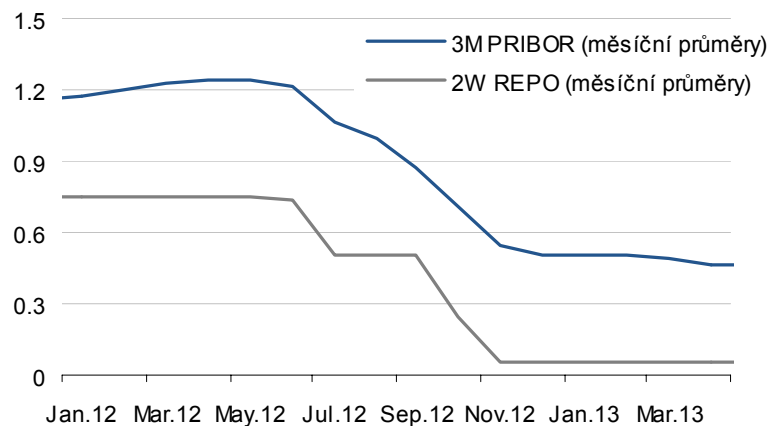
Rostoucí nezaměstnanost

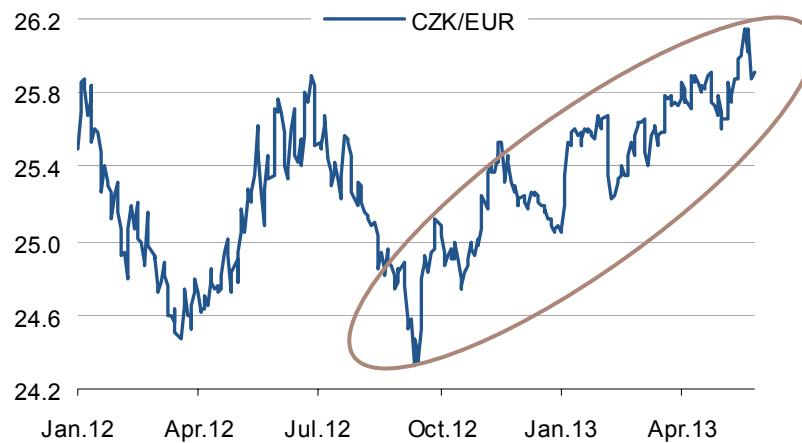
Negativní korigovaná inflace

V podstatě nulová sazba ČNB

Měnový kurz jako nástroj měnové politiky

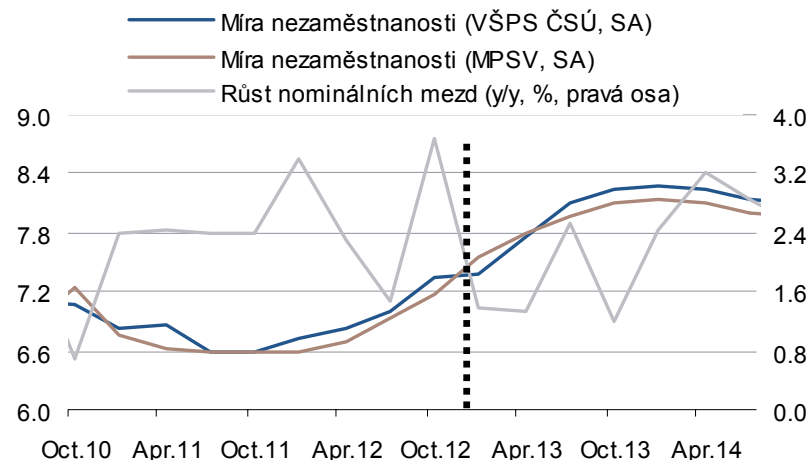
Zdroj: EcoWin, ČSÚ, ČNB, Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka

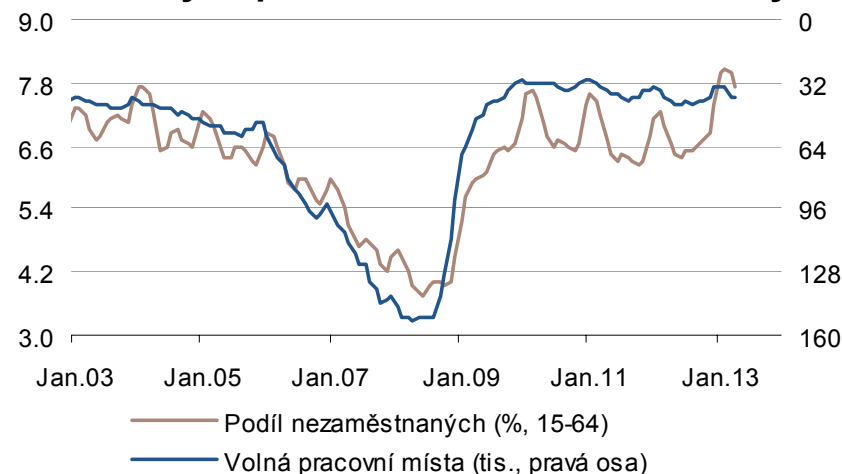
MAKROEKONOMICKÉ DOPADY RECESE – TRH PRÁCE (I)

- **Současná recese v české ekonomice je konsistentní s dalším růstem míry nezaměstnanosti.**
- **Podíl nezaměstnaných osob (SA, metodika MPSV) se začal zvyšovat z 6,6 % v dubnu loňského roku na 7,6 % v březnu 2013.**
- **V dalších měsících by se situace na trhu práce měla dále zhoršovat, když podniky budou v nabírání nových pracovníků opatrné, spíše lze očekávat propouštění.**
- **Míra nezaměstnanosti by měla dále růst na 8,1 % na konci letošního roku (SA), respektive na 8,3 % (bez sezónního očištění).**
- **V příštím roce by se nicméně situace měla stabilizovat a míra nezaměstnanosti by mohla dokonce nepatrně poklesnout na 8,0 % (SA), respektive na 8,2 % (bez sezónního očištění).**

Nezaměstnanost kvůli recesi roste

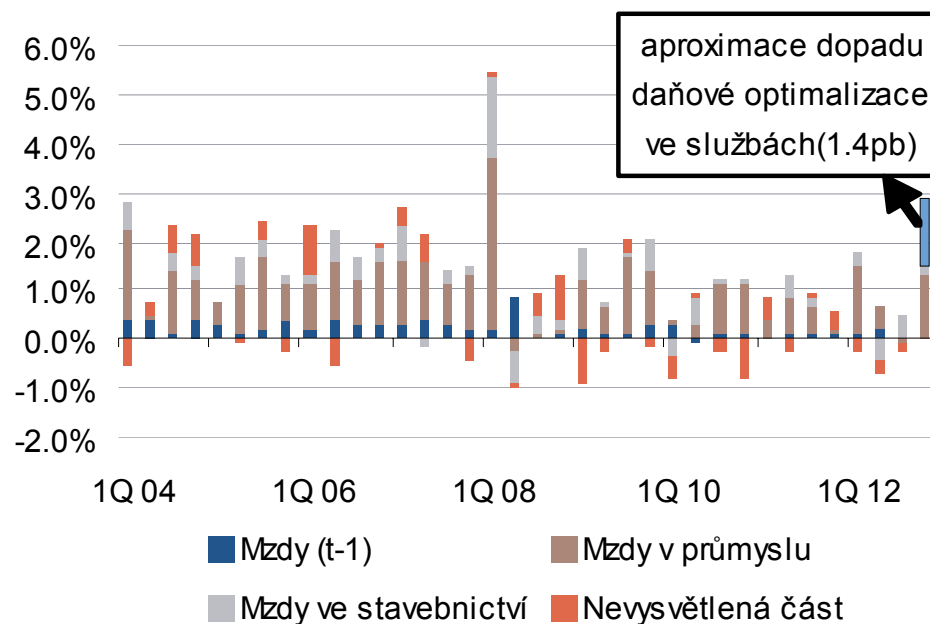
Počet volných pracovních míst zůstává nízký

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ, MPSV

MAKROEKONOMICKÉ DOPADY RECESE – TRH PRÁCE (II)

- Trh práce reaguje se zpožděním na vývoj v HDP a zpětně ovlivňuje ekonomiku (zejména spotřebu domácností).
- Dynamika nominálních mezd se již od roku 2010 drží okolo 2 % a nic nenasvědčuje tomu, že by se to v dohledné budoucnosti mělo měnit.
- Za celý letošní rok by pak mzdy měly vzrůst v průměru o 1,6 % a v příštím roce o 2,7 %.
- V posledním čtvrtletí loňského roku sice mzdy vzrostly o vysokých 3,7 % meziročně, důvodem ovšem byla daňová optimalizace.
  - Tento efekt mohl být docela výrazný, regrese naznačují dopad ve výši až 1,4 pb při předpokladu, že většina tohoto efektu nastala v sektoru služeb
  - Nicméně je patrné, že určitá část mohla nastat i v průmyslu, tedy tento efekt mohl být i větší než 1,4 pb
  - Po očištění o daňovou optimalizaci přesáhl růst mezd v Q4 12 jen nepatrně 2 %, což je přibližně trendový růst z posledních let
  - Samozřejmě dříve vyplácené odměny se podepíší pod nižším nominálním růstem mezd v Q1 a v Q2

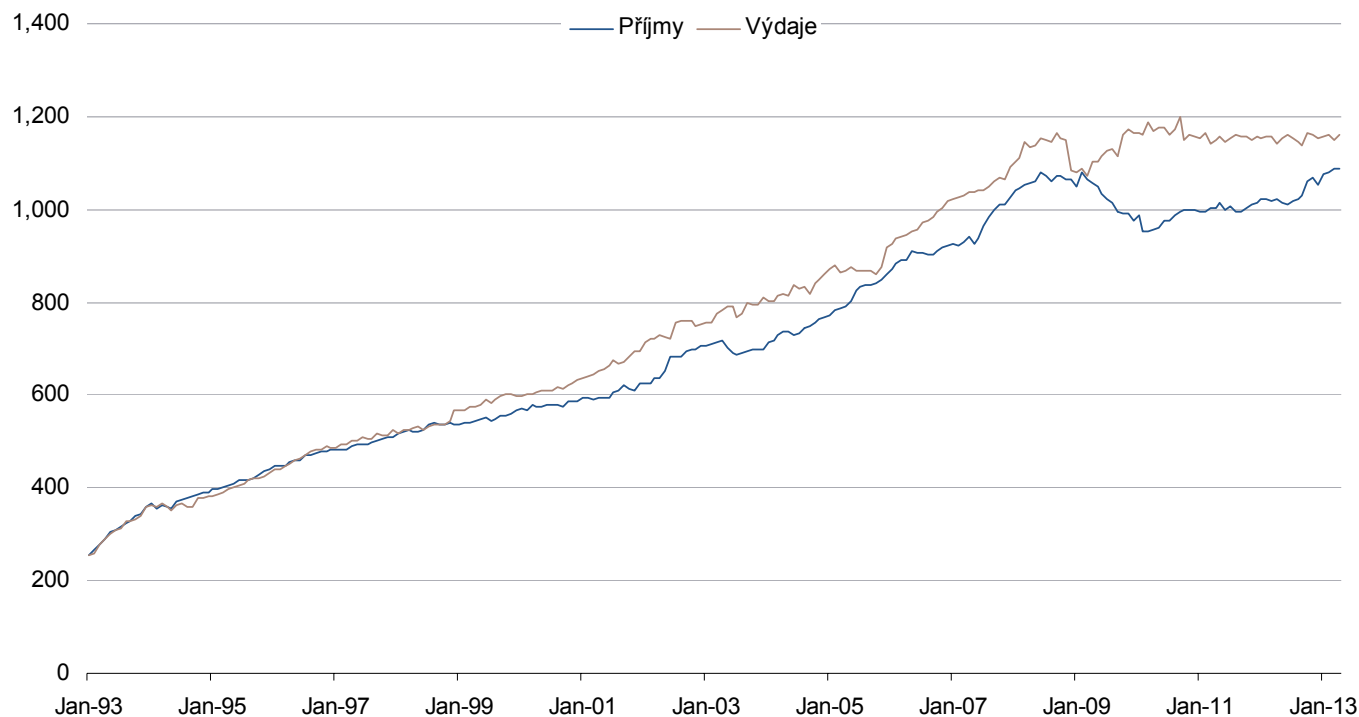

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

FISKÁLNÍ SITUACE – NUTNOST DODRŽOVAT PRAVIDLA EU

- Krize přinesla výrazný propad příjmů při současné stagnaci (či dokonce mírném růstu) výdajů státního rozpočtu
- Příjmy se vrací na předkrizovou úroveň pouze v posledních měsících

12M kumulativní vývoj příjmů a výdajů státního rozpočtu, v mld. CZK

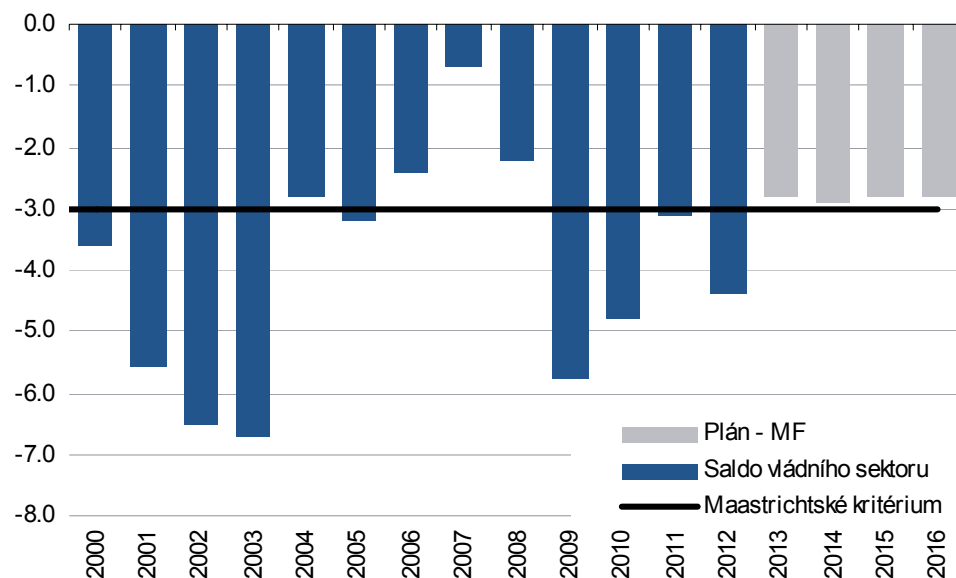

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, MFČR

DEFICITY VEŘEJNÝCH FINANČÍ SE MUSÍ STABILIZOVAT POD 3 % HDP

- Podle pravidel EU musí vláda do konce roku 2013 důvěryhodným způsobem snížit deficit veřejných financí pod 3 % HDP (postup při *Proceduře nadměrného schodku*)
- I v dalších letech nutnost pravidla dodržovat
  - Riziko při nedodržení postupu při *Proceduře nadměrného schodku* = ztráta dotací z EU
  - Deficit pod 3 % HDP patří k maastrichtským kritériím pro přijetí eura
- Při předpokládaném slabém hospodářském růstu nebude prostor pro utrácení (přitom bude nutné pokračovat v infrastrukturních projektech, v reformě důchodů...)

Podíl schodku veřejných financí k HDP (v %)

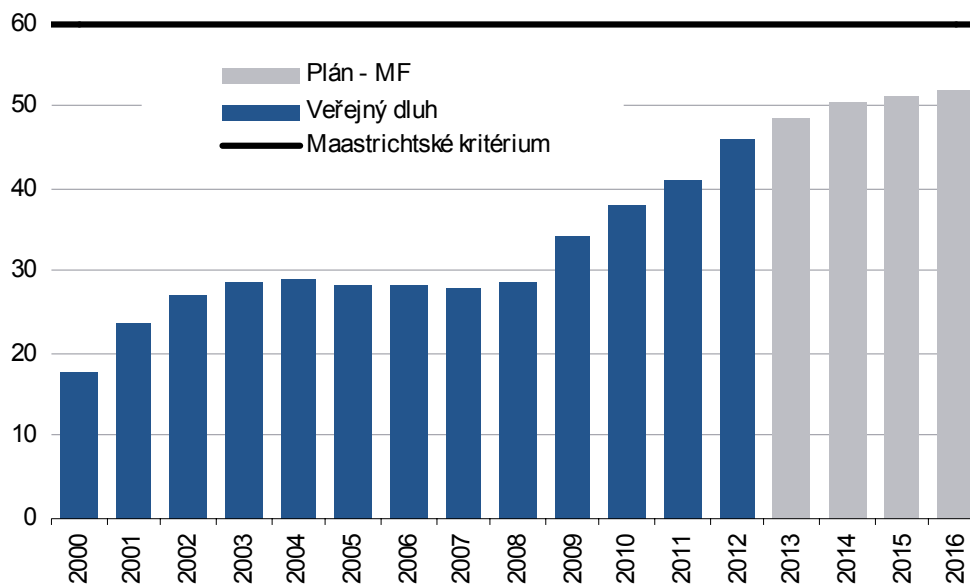

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, MFČR

VEŘEJNÝ DLUH BUDE DÁL RŮST...

- MFČR předpokládá další nárůst zadlužení, Už v roce 2014 by měl poměr veřejného dluhu na HDP přesáhnout 50 %
- Nutnost zastavit tento nepříznivý trend!
  - Pravidla EU zakazují dluh vyšší než 60 % HDP
- Vyšší zadlužení s sebou nese vyšší úrokové náklady (letos rozpočtovány na téměř 70 mld. CZK)
- Potřeba dalších úspor v budoucnu

Podíl veřejného dluhu k HDP (v %)

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, MFČR

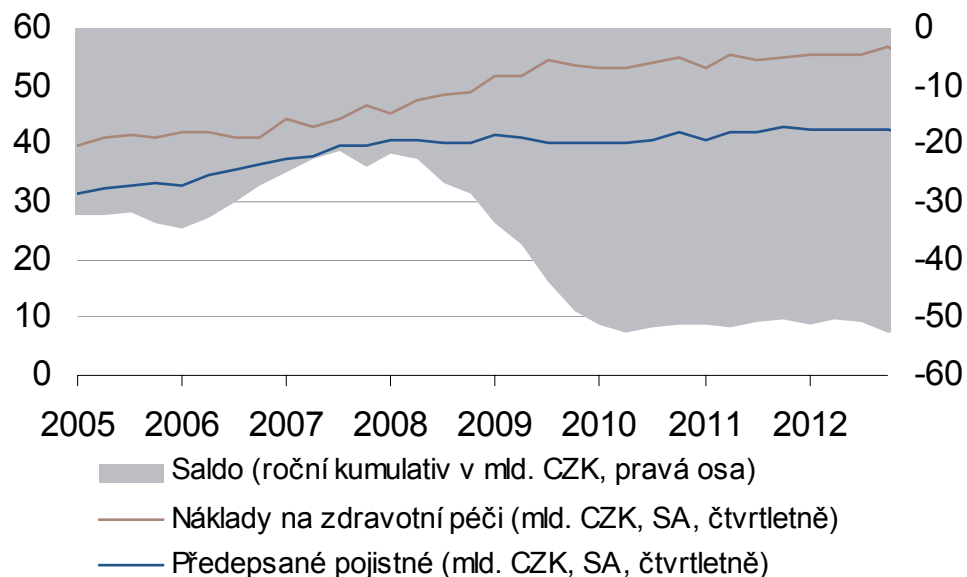
Zdravotní pojišťovny

SIMULACE VÝVOJE SYSTÉMU

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY – SIMULACE VÝVOJE SYSTÉMU

- Příjmy zdravotních pojišťoven lze zhruba rozdělit na předepsané pojistné (bez plateb pojistného státem) a na příjmy od státu (zvláštní účet zdravotního pojištění)
- Předepsané pojistné (bez plateb státu) se vloni podílelo na celkových příjmech přibližně ve výši 75 %, zbytek musel dodat stát
- Zhoršení celého systému nastalo v letech 2008-2009, poté se schodek mezi předepsaným pojistným a náklady stabilizoval kolem 50 mld. CZK ročně
- Stabilizoval se tento schodek či bude dále růst?

Vývoj předepsaného pojistného oproti nákladům na zdravotní péči

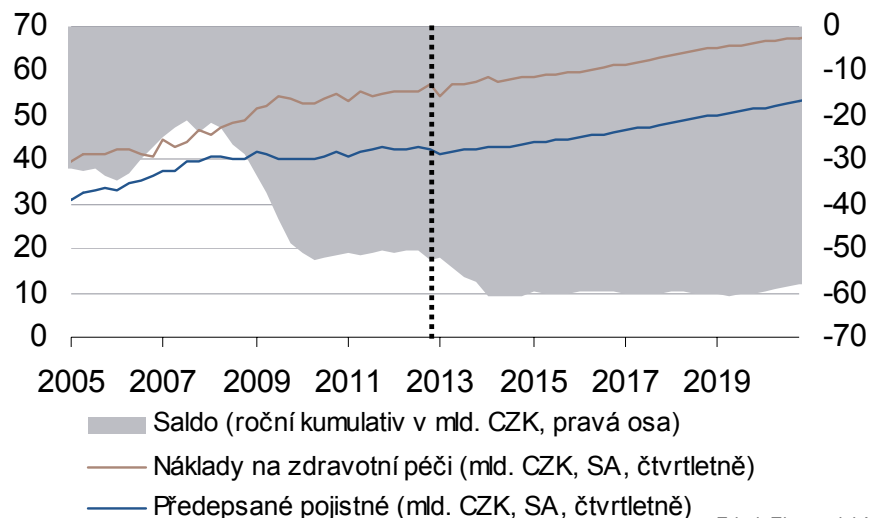

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY – SIMULACE VÝVOJE SYSTÉMU

- **System dvou rovnic pro předepsané pojistné a náklady na zdravotní péči byl odhadnut na datech za období 2004-2012**
- **Následná simulace na období do konce roku 2020 ukazují na další zhoršení schodku a následnou stabilizaci**
- **Schodek by měl dosahovat v následujících letech necelých 60 mld. CZK**
- **Je ovšem možné, že odhady podhodnocují negativní dopad stárnutí populace, jelikož stárnutí populace je patrné teprve v posledních třech letech**
- **Je tedy možné, že stát bude muset celý systém dotovat ve větším rozsahu!**

Simulovaný vývoj předepsaného pojistného oproti nákladům na zdravotní péči

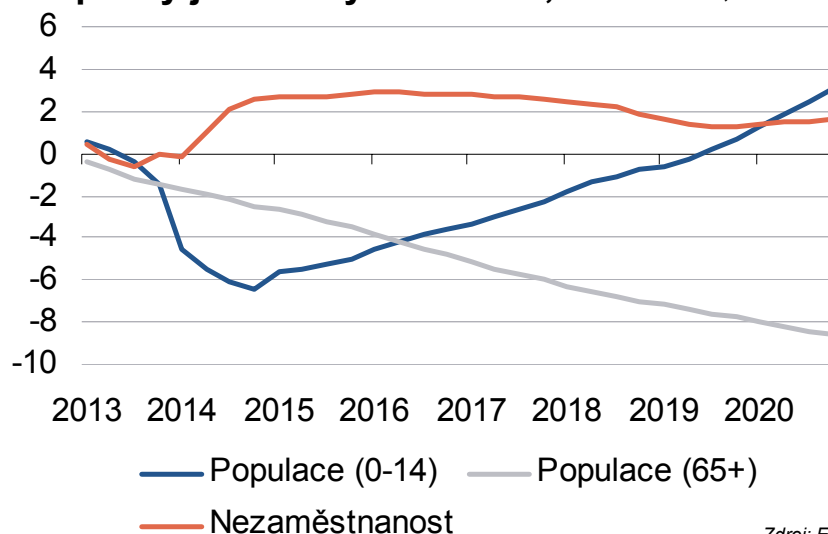
Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY – SIMULACE VÝVOJE SYSTÉMU

- Prozatímní odhady naznačují, že počet nezaměstnaných by neměl být v následujících letech negativním faktorem (očekáváme návrat míry nezaměstnanosti na neutrální úroveň s tím, jak se bude skutečný HDP navracet k potenciálu)
- Populace ve věku 0-14 let by měla na systém negativně působit zejména do roku 2015
- Populace ve věku 65+ let by naopak měla zhoršovat deficit po celé prognózované období (až cca 9 mld. CZK kumulovaně v roce 2020 oproti roku 2012)
- Odhady mohou skutečný dopad stárnutí populace podhodnocovat
- Dalším rizikem je nižší potenciální růst ekonomiky a vyšší přirozená míra nezaměstnanosti

Příspěvky jednotlivých faktorů, v mld. CZK, 2012 = 0

Zdroj: Ekonomický a strategický výzkum, Komerční banka, ČSÚ

■ **Financování zdravotnictví ohrožuje mnoho negativních faktorů**

- Demografické trendy
- Nízký potenciální růst ekonomiky
- Nutnost pokračujících úspor vládního sektoru
- Simulace ukazuje na další zhoršení deficitu mezi předepsaným pojistným a celkovými náklady hrazenými zdravotními pojišťovnami

■ **Zdravotnictví je nezbytné otevřít privátnímu sektoru**

■ **Zefektivnění systému financovaného veřejnými zdroji**

PRÁVNÍ UPOZORNĚNÍ

Informace uvedené v tomto dokumentu nemohou být považovány za nabídku k nákupu či prodeje jakéhokoliv investičního nástroje nebo jinou výzvu či pobídku k jeho nákupu či prodeji. Veškeré zde obsažené informace a názory pocházejí nebo jsou založeny na zdrojích, které Komerční banka, a.s. považuje za důvěryhodné, nicméně tímto nepřebírá záruku za jejich přesnost a úplnost, ačkoliv vychází z toho, že byly publikovány tak, aby poskytovaly přesný, úplný a nezkrácený obraz skutečnosti. Komerční banka, a.s. a společnosti, které s ní tvoří jeden koncern, se mohou příležitostně podílet na obchodech s investičními nástroji, obchodovat s nimi nebo vykonávat činnost tvůrce trhu pro investiční nástroje nebo je držet, poskytovat poradenství či jinak profitovat z obchodů s investičními nástroji nebo od nich odvozených derivátů, které byly emitovány osobami zmíněnými v tomto dokumentu. Zaměstnanci Komerční banky, a.s. a dalších společností tvořících s ní koncern nebo osoby jim blízké, včetně autorů tohoto dokumentu, mohou příležitostně obchodovat nebo držet investiční nástroje zmíněné v tomto dokumentu nebo od nich odvozené deriváty. Komerční banka, a.s. a společnosti tvořící s ní koncern nejsou tímto dokumentem vázány při poskytování investičních služeb svým klientům.

Názory Komerční banky, a.s. uvedené v tomto dokumentu se mohou měnit bez předchozího upozornění. Komerční banka, a.s. nepřebírá nad rámec stanovený právními předpisy odpovědnost za škodu způsobenou použitím tohoto dokumentu nebo informací v něm obsažených. Tento dokument je určen primárně pro profesionální a kvalifikované investory. Pokud kopii tohoto dokumentu obdrží jiná, než je výše uvedená osoba, neměla by své investiční rozhodnutí založit výhradně na tomto dokumentu, ale měla by si zároveň vyhledat nezávislého poradce.

Tento dokument je vydán Komerční bankou, a.s., která je bankou a obchodníkem s cennými papíry ve smyslu příslušných právních předpisů, a jako taková podléhá doзору České národní banky. Komerční banka, a.s. přijala řadu opatření, aby zabránila možnému střetu zájmů při tvorbě investičních doporučení. Žádné hodnocení zaměstnanců, kteří se podílejí na tvorbě investičních doporučení, není podmíněno nebo závislé na objemu nebo zisku z obchodování Komerční banky, a.s. s investičními nástroji zmíněnými v tomto dokumentu nebo na jejím obchodování s emitenty těchto investičních nástrojů. Doporučení uvedená v tomto dokumentu jsou určena veřejnosti a před jeho zveřejněním není dokument k dispozici osobám, které se nepodílely na tvorbě tohoto dokumentu. Komerční banka, a.s. obvykle nezasílá investiční doporučení jednotlivým emitentům před jejich zveřejněním. Každý z autorů tohoto dokumentu prohlašuje, že názory obsažené v tomto dokumentu přesně odpovídají jeho osobnímu pohledu na uvedené investiční nástroje nebo jejich emitenty.

Pro podrobnosti prosím navštivte internetovou stránku <http://www.trading.kb.cz>

Makro & Strategie

EXTEL SURVEYS 2012

IDENTIFYING EXCELLENCE

- #1 Country Analysis France
- #1 Global Strategy
- #1 Multi Asset Research
- #3 Global Economics

Fixed Income

EUROMONEY 2012

- #1 Overall Credit Strategy
- #1 Overall Trade Ideas
- #1 Overall Credit Strategy
- #1 in Sovereigns
- #1 in 3 sector teams

Komodity

- European Natural Gas House of the Year
- Base Metals House of the Year

Akcie

EXTEL SURVEYS 2012

IDENTIFYING EXCELLENCE

- #1 Equity Quant
- #1 Index Analysis
- #3 SRI Research
- 11 sector teams in the Top 10